

**Deelname via live stream (€195,-) of live in de Reehorst te Ede (€220,-).
De beelden van de studiedag zijn nog 2 weken terug te zien.**

‘Kinderen ontwikkelen zich in de omgang met anderen’

Het uitvergroten van contactinitiatieven van kinderen door middel van microanalyse is de insteek om de basiscommunicatie die ouders en opvoeders van nature inzetten in de omgang met het kind, te versterken of opnieuw in gang te zetten. De bedoelingen van het kind worden daardoor beter begrepen en dit vergroot de kansen voor het kind om zich te ontwikkelen. Niet alleen de kinderen, maar ook de ouders en andere opvoeders zien meer mogelijkheden om het kind adequaat te ondersteunen in zijn ontwikkeling, zelfs wanneer er sprake is van meervoudige en complexe problemen.

VHT en VIB worden preventief ingezet, wanneer ouders vragen of onzekerheden hebben bij het opvoeden, maar ook wanneer verwijzers denken dat een kind in een onveilige thuissituatie verkeert. Daarnaast worden de methodieken ingezet wanneer instanties hebben ingegrepen en er een kort of langer verblijf in een tijdelijke opvang plaatsvindt met veel onzekerheid over de toekomst. Of wanneer er angst, pijn of verdriet is ontstaan, zowel bij de ouders als bij de kinderen.

In verschillende recente publicaties wordt beschreven dat het voor de hulpverlening moeilijk is om te kunnen voldoen aan de verplichting om na een uithuisplaatsing te werken aan het terugplaatsen van kinderen in de thuissituatie. Het is zelfs mogelijk dat een kind al vóór de geboorte uit huis geplaatst wordt, omdat er dan al sprake kan zijn van een ondertoezichtstelling of een dwangkader vanuit een verwijzer. En dat terwijl volgens de Nederlandse jeugdzorrichtlijnen, terugplaatsing uitgangspunt is van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens. Men vermoedt dat onder andere protocollen, lange wachtlijsten, de complexiteit van sommige gezinssystemen, het ontbreken van afgestemde samenwerking tussen hulpverleners en een tekort aan vakkundig personeel, het werken aan een terugplaatsing vaak moeilijk realiseerbaar maken. Terwijl de tijd altijd dringt, vooral als het om jonge kinderen gaat.

Op deze studiedag zal er veel aandacht zijn voor de inzet van VHT in complexe gezinnen met veel concrete voorbeelden uit de praktijk én voor de inzet van VIB ten behoeve van het vakmanschap om effectief en vakkundig te kunnen begeleiden.

9.00 tot 9.30 uur: **Inloop met koffie**

9.30 tot 9.45 uur: **Opening van de dag door drs. Marij Eliëns**

9.45 tot 10.45 uur: **Het Jeugdbeschermingsrecht.**
Mariëlle Bruning

De dag start met een boeiende lezing van Mariëlle Bruning over het jeugdbeschermingsrecht. Nederland voldoet volgens Mariëlle niet aan de inspanningsverplichting als het gaat om het werken aan het terugplaatsen van kinderen na een uithuisplaatsing. Ook advocaten familie- en jeugdrecht herkennen het probleem en bevestigen dat ze vaak zien dat er nauwelijks gewerkt is aan terugplaatsing. En dat terwijl uithuisplaatsing van een kind in principe bedoeld is als tijdelijke maatregel. Volgens de Nederlandse jeugdzorrichtlijnen is terugplaatsing uitgangspunt van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens. Men vermoedt dat onder andere lange wachtlijsten en een tekort aan personeel het werken aan een terugplaatsing vaak moeilijk realiseerbaar maken. Terwijl de tijd altijd dringt, vooral als het om jonge kinderen gaat.

Mariëlle neemt ons in haar lezing mee met haar visie en in de uitgangspunten van internationale kinderrechtenstandaarden, de juridische positie van de minderjarige en de driehoeksverhouding tussen kind, ouders en staat.

Prof. Mr. Mariëlle Bruning is sinds oktober 2004 als hoogleraar Jeugdrecht verbonden aan het Instituut voor Privaatrecht. Zij is opleidingsdirecteur van de master Jeugdrecht en rechter-plaatsvervanger bij de Rechtbank Amsterdam (team familie- en jeugd). Zij is sinds 2018 lid van de Raad van Toezicht van SOS Kinderdorpen Nederland en sinds 2019 van Stichting De Thuisbasis Sociaal Werk. Zij is van 2020 tot heden als expert verbonden aan deze Expert Group en bereidt in dit kader een nieuwe richtlijn over het melden van vermoedens van kindermishandeling voor.

10.45 tot 11.05 uur: **Koffie- en theepauze**

11.05 tot 12.05 uur: **Eén dag voor je geboorte uit huis geplaatst.**
Femke van Trier

Femke van Trier neemt ons tijdens haar presentatie mee in een begeleidingstraject wat zij zelf doorliep met ouders die elkaar leerden kennen tijdens hun detoxatie in een kliniek. Als moeder zwanger blijkt te zijn en duidelijk wordt dat de zwangerschap ook gewenst is, zorgt dit voor de nodige beroering bij de hulpverlening. De ouders krijgen te maken met stigmatiserende visies, men is van mening dat dit nooit goed kan gaan. Dat de ouders ook nog willen gaan samenwonen, wordt niet geapprecieerd. Vooroordelen en protocollen leiden tot een uithuisplaatsing, nét voor de geboorte van de baby, en tot een spoedmaatregel met een voorlopige Onder Toezicht Stelling (OTS). Er wordt een melding aan de Raad voor de Kinderbescherming gedaan, waarmee de ouders worden doorverwezen naar het GGZ-team, afdeling 'Het Jonge Kind', waar met spoed een uitgebreide kennismaking plaatsvindt van Femke met de ouders in de thuisituatie. De ouders en Femke werden niet op de hoogte gebracht van de geplande uithuisplaatsing. Als na de geboorte in het ziekenhuis een VIB-opname wordt gemaakt door Femke, ter ondersteuning van een gezonde ouder-kindrelatie, verneemt ze dat een OTS is uitgesproken en er een pleeggezin klaarstaat in het ziekenhuis om te 'wennen' aan hun pleegkinderje. De

---

biologische ouders kunnen die dag enkel afscheid nemen van hun pasgeboren baby. Femke laat ons met videobeelden zien hoe ze met deze ferme tegenwind toch succesvol heeft gewerkt aan een uiteindelijke terugplaatsing van het kind bij de biologische ouders.

Femke van Trier-Klijnstra is IMH-specialist, Initiatiefnemer 'Parents4kids', 'MeeleefGezin' en 'Begin bij het Gezin' en lid van de werkgroep 'Kansrijke Start' Utrechtse Heuvelrug

LUNCH

12.05 tot 13.05 uur   **Lunchpauze**

13.05 tot 14.05 uur: **Wanneer jongeren tussen de wal en het schip dreigen te vallen.**
Lucie Engelen

Lucie Engelen illustreert aan de hand van videobeelden wat het betekent als jongeren tussen de wal en het schip dreigen te vallen. Het gaat hierbij om jongeren met een verstandelijke beperking, die acuut thuis komen te zitten omdat geen enkele instantie hen kan of wil begeleiden. Bij deze jongeren is er sprake van agressie die zowel op zichzelf als op de ander is gericht. Het gaat om jongeren waarbij de sociaal-emotionele ontwikkeling laag is. Dat gekoppeld aan een verstandelijke beperking maakt dat de begeleiding rondom deze jongeren zeer complex is en zeer nauw luistert.

De inzet van VHT & VIB, zorgt ervoor dat de ontwikkelingsmogelijkheden en -kansen die zichtbaar gemaakt kunnen worden, zoveel mogelijk worden benut. Het doel hierbij is het opbouwen van een veilige relatie, waardoor de jongeren zich gezien en begrepen voelen en daarmee in staat worden gesteld de negatieve spiraal waarin ze terecht zijn gekomen om te zetten in een positieve spiraal. Lucie laat ons beelden zien van de interactie tussen de jongeren, de ouders en de professionals. Zichtbaar wordt hoe een uitzichtloze toekomst verandert in een liefdevolle ontmoeting waarin de kern van het bestaansrecht wordt geraakt.

Lucie Engelen is opleiderscoördinator VHT en VIB en werkt bij Zozijn, ook heeft zij haar eigen praktijk als Dieptepsycholoog MSc en Analytisch Therapeut.

14.05 tot 14.25 uur: **Koffie- en theepauze**

14.25 tot 15.25 uur: **Kort en Krachtig bij meervoudige en complexe problematieken.**
Henriëke Koopman

Henriëke Koopman geeft ons inzicht in het programma 'Kort & Krachtig' dat ingezet wordt wanneer de ontwikkeling van kinderen binnen een gezin ernstig wordt bedreigd en er op korte termijn meer zicht nodig is. Er is in deze gezinnen sprake van een onder toezichtstelling of een dwangkader vanuit de verwijzer. De medewerkers van Kort & Krachtig zijn gedurende 6 tot 8 weken aanwezig in het gezin om intensieve hulp te bieden en te observeren welke vervolghulp noodzakelijk is om de ontwikkelingsbedreigingen op te heffen. VHT is één van de middelen die wordt ingezet om antwoorden te kunnen geven op de vragen van verwijzers door de risico- en de protectie factoren van het gezin te onderzoeken. Tijdens deze presentatie word je aan de hand van casuïstiek meegenomen in hoe je beelden kunt gebruiken om krachten en kansen van het systeem in kaart te brengen zodat deze benut kunnen worden in de samenwerking met de ouders.

Henriëke Koopman werkt sinds 2008 bij het Leger des Heils. Eerst als gezinscoach en sinds 2018 als crisismedewerker. Ze is betrokken geweest bij het schrijven van de module 'Kort & Krachtig' en bij de handleiding 'VHT in gezinnen met meervoudige en complexe problemen'. Sinds 2014 is Henriëke opleider-VHT.

15.25 tot 15.45 uur: Koffie- en theepauze

**15.45 tot 16.45 uur: Bouwen aan herstel van veilige gehechtheid.
Corinne Verheule**

Corinne Verheule geeft een lezing over gehechtheidsrepresentaties.

Kinderen ontwikkelen in de omgang met belangrijke anderen zowel een innerlijk beeld van zichzelf als van het 'zijn-met-de-ander'. Dit wordt ook wel het 'intern werkmodel' of de gehechtheidsrepresentatie genoemd. Deze gehechtheidsrepresentatie wordt gevormd op basis van de ervaringen die het kind met volwassenen heeft en bouwt zich in vijf fases op vanaf de conceptie. Deze gehechtheidsrepresentatie fungeert als basis voor de verdere sociale, emotionele en cognitieve ontwikkeling van het kind. Hoewel de gehechtheidsrepresentatie in de vroege kinderjaren gevormd wordt, ligt deze niet voor de rest van iemands leven vast. In elke interactie met een belangrijke ander kan

deze representatie worden bijgesteld.

In deze presentatie licht Corinne toe hoe de bouwstenen van de ontwikkeling van een veilige gehechtheidsrepresentatie eruit zien en hoe door middel van VHT- of VIB-Gehechtheid een veilige gehechtheidsrelatie kan worden bevorderd. Ook zal ze aandacht besteden aan de mogelijkheid van herstel van gehechtheid door middel van Sherborne Samenspel.

Corinne Verheule is orthopedagoog en opleider VIB-Gehechtheid bij stichting Fiom, afdeling Adoptievoorzieningen. Daarnaast heeft zij haar eigen psychotherapeutische praktijk.

16.45 tot 17.00 uur: Afsluiting door drs. Marij Eliëns

**Ga naar de website van AIT
voor meer informatie en aanmelden!
<https://www.aitnl.org/ait-studiedagen/>**